

Elég hanyagul ott hagyunk legelőkön, patakok mentén zöld hulladékot, pedig ezekből mi energiát tudunk előállítani úgy, hogy közben az egészséges erdőt, fákat megmentjük, mondják a LIA és a Civitas Alapítványok munkatársai. Nemcsak mondják, hanem tettek is az ügyben.

A másfél éves programban a LIA Alapítvány a zöldhulladék feldolgozáshoz szükséges tudásanyagot halmozta fel, illetve létrehozott egy gépparkot, amelynek segítségével a gyártástól a felhasználásig betekintést enged bármely, az alternatív megoldás előnyei iránt érdeklődő közösségnek.

A LIA ezt a projektet nem azért vitte véghez, hogy Lókodban a saját maga hőellátását könnyebben és hatékonyabban tudja biztosítani, hanem egy követendő modellt szeretünk volna létrehozni azt figyelembe véve, hogy mire van szüksége a székelői, főleg udvarhelyszéki falvaknak az energiaellátás területén – mondja **Orbán Árpád**, a Civitas Alapítvány elnöke, a projekt vezetője.

Az ilyen projektekre az uniós irányelvek miatt most forrást is könnyebb szerezni – mondja a projektvezető, aki szerint a községek, falvak közösségi épületeinek energiaszükségleteit ezzel a megoldással könnyen elő lehetne állítani. Ráadásul ezzel a működőképes rendszerrel **munkahelyeket is lehetne teremteni**

i, sőt a szociális munkásokat is lehetne foglalkoztatni. Ha valaki azt kérdezi, drága-e, igen, a géppark és a hőközpont felállítása drága, de **jelenleg sok közbirtokossági pénz van elfekvőben különböző bankszámlákon**, és pályázati lehetőségek is vannak ehhez – mondja Orbán.

Ha ezeket a lehetőségeket megragadjuk, sokkal hatékonyabbak leszünk a jövőben, mert

azokon a településeken, ahol ilyen központokat létesítünk, tettünk az emberek életminőségéért, és tettünk a környezetvédelemért is, hogy megmaradjanak az erdőink – teszi hozzá.

A tökéletes kazán székely remekmű

Bara Ágnes, a projekt sajtófelelőse elmondta, **Lókodban gyakorlatilag egy mintafalu működik**, ahol olyan értékek vannak, amit más települések is átvehetnének, ha önellátókká szeretnének válni.

A 11 felújított régi tájház, a Lekvárium, a Rózsakert, a működő szabadidőközpont után most a zöldhulladék gazdálkodás is egy nagyon komoly szociális vállalkozása lett a falunak, amely segítségével jelenleg a műhelyeket, később a házakat is költséghatékonyan tudják majd fűteni. Ez a projekt 2014 júniusában indult a Norway Grant, vagyis a Norvég Alap támogatásával és egy norvég partner, a Norges Vel bevonásával valósult meg.

Az ösztámogatás értéke 200.000 euró volt

, amelynek nagy részét a gépek megvásárlására fordítottak. Így traktort, utánfutót, aprítógépet, legelő takarításra alkalmas gépeket, biomassza alapú kazánt vásároltak.

Orbán Árpád kiemelte, hogy sokáig keresték a megfelelő kazángyárat Lengyelországban, Németországban, Romániában, és végül itt találták meg a tökéleteset Székelyföldön, Sepsibodokon. Ezek idei megvalósulások, mint az is, hogy **elindult a fűtésrendszer Lókodban**. Ezen kívül már

folyamatosan működik a

zöldhulladék-gyűjtő szolgáltatás, legelő- és erdőtakarítás

. Ezzel kapcsolatban már a jövő évre szóló szerződések is vannak, sőt

a faaprítékot értékesíteni is tudják

. Jelentős mennyiséget például a Bányai János Szakközépiskola, illetve a szentpáli tejgyár vásárol föl.

A projekt partnerei közbirtokosságok, magánerdészetek, legelő és erdő tulajdonosok, önkormányzatok voltak. A közös cél az, hogy **ne a legelőkön égessék el a sok hulladékot** szennyezve a környezetet is, hanem összegyűjtve azokat fűtőanyagként hasznosítsák.

Nem elég a gép, kell a szaktudás is

A gyártás mellett nagyon fontos volt a szakmai képzés, mivel ez egy elég új terület volt mindenki számára. A Norges Vel Egyesület szakemberei, háromszor voltak itt képzéseket

tartani erdészetektől, közbirtokosságoktól érkező szakembereknek, de érdeklődő egyetemistáknak is.

Bara Ágnes elmondta, az érdeklődők csak falvakból érkeztek, és bár többségében nem fiatal generációról van szó, érdekelte őket minden részlete a projektnek el egészen a pályázati lehetőségeikig. Megtanították őket, hogyan lehet minőségi zöldhulladékot gyártani, hogyan kell helyesen azt feldolgozni, tárolni, szárítani. Ez tehát nemcsak elméleti képzést jelentett, a gyakorlatban is megnézték, megtanulták a gépek kezelését, és terepmunkát is végeztek az érdeklődők.

November végén a gépek hivatalos átadásán főleg szociális vállalkozók voltak jelen, ez pedig a szakemberek szerint azt jelenti, hogy egyre többen látnak lehetőséget a zöldhulladék gazdálkodásban a saját településeiken. Bara Ágnes elmondta, kilenc elemből áll a géppark, kilenc munkahelyet teremtettek a faluban az alapítványnál, és júniustól idáig 1500 köbméternyi aprítékot gyártottak legelő és erdőtakarításból. A jövőben nyilván ez lesz a fő tevékenységi terület – tette hozzá.

A hulladék mint új bevételi forrás

Bemutatták a projektről szóló rövidfilmet is, amelyből kiderül, amellet, hogy **az önkormányzatok egy ilyen rendszerrel 40-60 százalékos megtakarítást érhetnek el a fűtésszezon idején**

, a közbirtokosságoknak, erdészeteknek a fakitermelések idején keletkezett hulladék feldolgozása és értékesítése egy újabb bevételi forrást jelenthet.

A LIA a tüzelőanyag-felesleg eladásából származó bevételt az intézmény működtetéséhez szükséges költségek egy részének fedezésére használja fel. A projekt a gyártással nem ér véget, szakmai tanácsadással, a zöldhulladék-feldolgozás folyamatának bemutatásával is **segítik a téma iránt érdeklődőket.**

Orbán Árpád elmondta, Csíkbánkfalván már segítkeztek a *NaturClean Egyesület* létrehozásánál, amelynek a tevékenysége szintén a legelőtakarításból és biomassza előállításból áll. Körülbelül 150.000 eurós támogatást sikerült vinni a szociális vállalkozásnak, ahol szintén hátrányos helyzetű embereket foglalkoztatnak.

Egy kazánnal egy egész utcát ki lehet fűteni

Arra a kérdésre, hogy kik a környékbeli érdeklődők, Jakab Lóránt termelési vezető elmondta, a Zetelaki Közbirtokosság vezetőjével beszélgetve kiderült, hogy nekik már van egy tervük. Eszerint a falu központjában helyeznének el egy ilyen kazánt, ami ellátná az önkormányzatot, a közbirtokosság irodáit, a közeli iskolát, templomot. Elég sok a lomb is feléjük, amiből táplálni lehetne a kazánt. Bár még elméleti szinten van meg az együttműködés, de úgy tűnik, elég **sok a fogunk még konzultálni ez ügyben Zetelakával** - tette hozzá.

Szentmártonban még jobbak az adottságok, ott száz méteren belül van az iskola, az orvosi rendelő, a polgármesteri hivatal épülete, így ott a polgármesternek konkrét tervei vannak – vette át a szót Szilágyi Csaba, a LIA igazgatója, aki a kazán hatékony működéséről is beszélt.

A lókodi kazán még csak öt százalékon működik, mivel még nem sikerült az épületrendszereket összekötni. Viszont a bikafalvi központban is működik egy olyan kazán, mint Lókodban. Ennek a kapacitása 100 kW, akárcsak a régi kazánnak, azonban **a most húsz százalékon működő biomassza kazán nagyobb meleget csinál, mint a régi teljes kapacitással** – magyarázta Szilágyi Csaba. Nem beszélve a spórolásról, hiszen régebben egy köbméter fát használtak el naponta a 700 négyzetméternyi épület fűtésére. Bár önkormányzatoknak és közbirtokosságoknak ajánlják elsősorban ezt a fűtési rendszert, azért **magánemberek is összefoghatnak.**

Egy utcányi ház fűtésgondját is meg tudná oldani egy ilyen kazán, és körülbelül annyiba kerülne házanként a beruházás, mint egy normális kazán. Az előnye a költséghatékonyságon túl ez utóbbival szemben viszont az, hogy mivel teljesen automata rendszerként hetvenféle paramétert mér, mintegy távfűtésként működne, és nem kellene bajlódni házanként a rendszer üzemeltetésével – magyarázza Szilágyi.

A káros anyag kibocsátás is a legminimálisabb, hiszen ez az automatizált rendszer **totális égést csinál.**

A biomasszát az alapítvány elő tudja állítani, és meg is lehet tőlük vásárolni, mint ahogy teszi azt a szentpáli tejgyár, így mintegy 25 százalékos megtakarításokat érve el. Mégis Szilágyi Csaba szerint **ajánlatosabb a közösségeknek a biomassza előállításához szükséges gépeket is megvásárolni**, hiszen a saját hulladék helyben való feldolgozásával

még olcsóbbá válik a fűtés.

A biznisz az erdők megóvásában van

A szakember elmondta, érdekes módon Székelyudvarhelyen még csak most kezdenek érdeklődni ez a megoldás iránt, de ahogy ő fogalmazott, Gyergyószentmiklóson ez már tíz éve biznisz.

Az alapítványnak abból származhat bevétele, ha a közbirtokosságokkal összefogva, akiknek a fakitermelések során mindenképp össze kell gyűjteniük a keletkező hulladékot, az alapítvány bedarálná azt, és értékesítené a fűtőanyagot. De tudnak olyan helyről is, ahol egybe össze van szedve 2000 köbméternyi biomassa előállításához szükséges hulladék. Ez elegendő lenne akár a Bethlen negyed fűtésére is egy téli szezonban, és mivel egy helyen történne az aprítás, nyereséget is jelentene az alapítványnak.

A biznisz igazából abban van, ha meg tudjuk védeni az erdőinket, hiszen egy kis település szezononként akár ezer köbméternyi fát is eltüzelhet – mondja Szilágyi. Egy átlagos fakitermelés során, ahol alkalmanként 800 köbméternyi fát termelnek ki, annak 20-30 százaléka hulladékként ott marad. Bár a törvény kötelezi az erdészetet annak elszállítására, még sincs erre kapacitásuk. Ha ők összegyűjtenék, és az alapítvány kimenne azt ledarálni, majd a masszát elhasználná valaki tüzelőanyagként, ez segítené a felhasználót tüzelőanyaggal, és segítené az erdőt is a visszatelepítésekénél azzal, hogy a rothadó hulladék nem fertőzné meg az új csemetéket – magyarázta tovább a projekt környezetvédelmi hasznát Jakab Lóránt.